

รายงานการดำเนินการ เพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบภารกิจ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒

คำนำ

รายงานการดำเนินงานเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและการประพฤติมิชอบ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ ได้แสดงถึงการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่เป็นการจัดการความเสี่ยง ที่อาจก่อให้เกิดความทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือก่อให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ความเสี่ยงลดลงหรือไม่เกิดขึ้น

การสรุปครั้งนี้เป็นการสรุปการทำกิจกรรมการรายงานผลการดำเนินการตลอดปีงบประมาณ ๒๕๖๗ จะดำเนินการสรุปผลการดำเนินการกิจกรรมความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือการขัดแย้ง การรับสินบน หรือการรับผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมอีกครั้ง เพื่อใช้เป็นฐาน ข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงการทำงาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ ต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและผลการดำเนินการตามมาตรการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๘
ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทุจริต	๘
ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงทุจริต	๑๐
ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๒
การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและผลการดำเนินการตามมาตรการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	

ส่วนที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ อีกด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตโดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจาก การปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต

ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและ พันธกิจในภาพรวมที่ เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/กระบวนการ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่นการประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอ และ ไม่สอดคล้องกับขั้นตอน การดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย คือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุม กำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์ จากทางราชการโดยมิชอบ ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสีย จึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรม และจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบ ในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากขึ้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทราบถึง ความเสี่ยงการทุจริตที่เกิดขึ้น และปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้เกิด ดังนี้

๑. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ

๒. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในควมมีคุณธรรม ความมีจริยธรรม

๓. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลพร้อมกันนี้ ยังสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต ปิดโอกาสการทุจริต

และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพตมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็น ปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยังยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่ อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน

ศัพท์เฉพาะ คำนินยาม

ศัพท์เฉพาะ	คำนินยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตแลประพตมิชอบ หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง /ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัยคือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติงาน โดยวิเคราะห์ ความเสี่ยงการทุจริต ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงอาศัยขั้นตอนหลักในการประเมิน ๓ ขั้นตอน ดังนี้

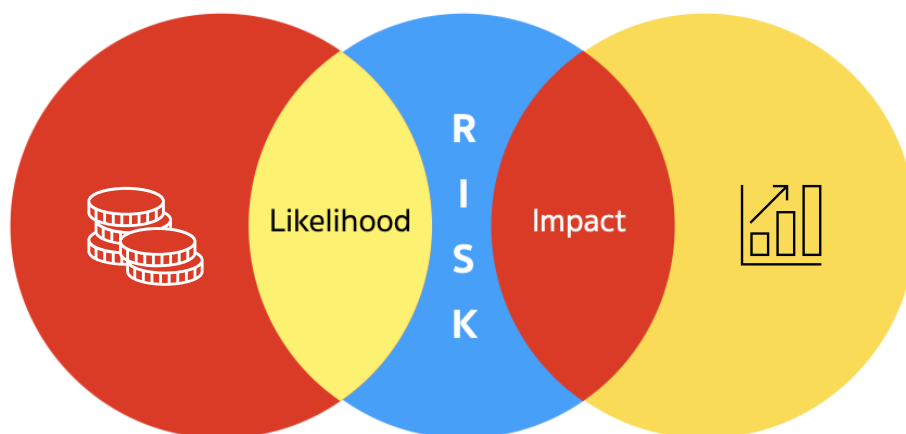
๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๓. การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ ได้ดำเนินการกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาสที่จะเกิดการทุจริต และด้านผลกระทบ และกำหนดการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียดดังนี้

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นโดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)	
๕	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	มีโอกาสเกิดแต่นานๆ ครั้ง
๑	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมากหรือแทบไม่มีโอกาสที่จะเกิด

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	บุคลากรถูกขโมยความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน
๔	บุคลากรถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ทำให้หน่วยงานเกิดภาพลักษณ์ติดลบเรื่องความโปร่งใส
๓	หน่วยตรวจสอบจากภายนอก เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงบุคลากรภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk: H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk: M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑-๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ}$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
สูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมิ ซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
สูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มี มาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจน มากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้นการค้นหาความเสี่ยงการทุจริตค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูล ไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง

การทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัด จากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ ๑ โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ แบ่งการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๒ ด้าน คือ ๑) การบริหารงานบุคคล และ ๒) การจัดซื้อจัดจ้าง จึงได้กำหนดเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้

ตารางแบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑.	การบริหารงานบุคคล				
	๑)การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การย้าย ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	อาจมีการรับสินบน ในเรื่องการสอบบรรจุครู และการพิจารณาการย้ายของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	๕	๔	๒๐ (สูงมาก)
	๒)การรับสินบนหรือผลประโยชน์จากการพิจารณาความดีความชอบ	อาจการรับสินบนหรือผลประโยชน์จากการพิจารณาความดีความชอบ	๔	๔	๑๖ (สูง)
๒.	การจัดซื้อจัดจ้าง				
	๑)การดำเนินการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์และการจัดจ้าง	การให้สินบนกับเจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำคุณสมบัติเฉพาะ (Spec) เพื่อให้ ตรงกับผู้ประกอบการรายเดียว มากำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะของพัสดุ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดราย	๔	๔	๑๖ (สูง)

ลำดับ ที่	แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
		หนึ่งเป็นการเฉพาะ และกีดกีด ผู้ประกอบการรายอื่น(ล็อกสเปค)			
	๒)การแต่งตั้งผู้ตรวจรับ พัสดุ	มีการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่พัสดุ ใน ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจ รับพัสดุซึ่งอาจจะคัดเลือก บุคคลที่มี ความใกล้ชิดที่สามารถ สังการได้ เพื่อ จะเป็นประโยชน์แก่ ผู้ประกอบการ	๔	๓	๑๒ (สูง)

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน มาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน (ดูคำอธิบายเพิ่มเติมตามตารางด้านล่าง)

คำอธิบายการประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผลการควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

การประเมินมาตรการดำเนินการเพื่อพิจารณา จัดทำหรือปรับปรุงมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุม

ความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบว่ารูปแบบการทุจริตหรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวงจร PDCA

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ จึงได้ดำเนินการกำหนดและปรับปรุงมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ตามผลการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยกำหนดมาตรการตามตารางดังต่อไปนี้

ผลการประเมินความเสี่ยงและผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒

เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ ผลกระทบ			วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานตามวิธีการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	หมายเหตุ
	L	I	RS			
๑. การบริหารงานบุคคล ๑) การสรรหาบรรจุแต่งตั้ง การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	๕	๕	๒๕	๑.จัดกิจกรรมประชุมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากร มีจิตสำนึกที่ดี ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อ ป้องกันการทุจริตและประพฤติชอบ ๒. เมื่อมีประกาศการสอบหรือการย้ายทุกครั้ง จะมีมาตรการลดความเสี่ยง ในการทุจริตทำยประกาศเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการสอบบรรจุหรือการย้ายของข้าราชการ ๓.ควบคุม กำกับ ดูแล ให้ข้าราชการและบุคลากรปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ๔.ประกาศนโยบายการไม่รับสินบนของเจ้าหน้าที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต ๒	๑. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีพฤติกรรมแสดงออกถึงการละอายต่อการทุจริตและการรับสินบน ปฏิเสธการรับสินบนทุกรูปแบบ ๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ สำนวจอัตรากำลัง ความขาดแคลนของโรงเรียนในสังกัดอย่างชัดเจน จัดทำมาตรฐานตำแหน่งวิชาเอกของแต่ละโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู ซึ่งดำเนินการสรรหาเป็นไปตามกระบวนการอย่างถูกต้อง โปร่งใสสามารถ ตรวจสอบได้ ๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ในการพิจารณาย้าย เพื่อให้เกิดความโปร่งใส บริสุทธ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้ และ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อมูลและกลั่นกรองการย้ายของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ๔. ระดับความเสี่ยงลดลง สามารถควบคุมได้	

เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ ผลกระทบ			วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานตามวิธีการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	หมายเหตุ
	L	I	RS			
๒) การรับสินบน หรือผลประโยชน์ จากการพิจารณา ความดีความชอบ	๔	๓	๑๒ (สูง)	๑. สร้างความตระหนักรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรับ การให้สินบน ปลุกจิตสำนึก กระตุ้นให้มีความละเอียด ต่อการทุจริต และ สร้างค่านิยมสุจริตแก่บุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน จัดอบรมความรู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนให้ บุคลากร ๒. กำหนดบทลงโทษหากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการ เรียกรับ หรือได้รับสินบน ๓. กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการ พิจารณาความชอบชัดเจน เพื่อลดการใช้ดุลย พินิจของคณะกรรมการ บุคลากรทางการศึกษา ๔.ประกาศนโยบายการไม่รับสินบนของ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคายเขต ๒	๑. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องปฏิเสธการรับสินบนทุก รูปแบบ ๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดหลักเกณฑ์ ในการ บริหารงานบุคคลที่ชัดเจนและเป็น รูปธรรม ๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดมาตรการ แสดงเจตนาารมณ์ใน การนำหลักคุณธรรมมาใช้ ในการ บริหารงานของบุคลากรและผู้บริหาร ทุกคน ๔. เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒ ปฏิบัติตามมาตรการส่งเสริม ประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใส ๕.ระดับความเสี่ยงลดลง สามารถควบคุมได้	
๒. การจัดซื้อจัด จ้าง ๑) การให้สินบน กับเจ้าหน้าที่จัดทำ คุณสมบัติเฉพาะ (Spec) เพื่อให้ ตรงกับ	๔	๓	๑๒ (สูง)	๑.จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้ บุคลากรมีจิตสำนึกที่ดี ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อ ป้องกันการทุจริตและประพฤติชอบ	๑.เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีจิตสำนึกในการป้องกัน การทุจริต มีพฤติกรรมแสดงออกถึงการละเอียดต่อ การทุจริตและการรับสินบน ปฏิเสธการรับสินบน ทุกรูปแบบ	

เหตุการณ์ความ เสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ ผลกระทบ			วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานตามวิธีการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	หมายเหตุ
	L	I	RS			
ผู้ประกอบการราย เดียวมากำหนด เป็นคุณลักษณะ เฉพาะของ พัสตุ เพื่อเอื้อประโยชน์ ให้ ผู้ประกอบการ รายใดรายหนึ่งเป็น				๒. การเชิญหรือแต่งตั้งกรรมการ ภายนอก ผู้มี คุณสมบัติเหมาะสม เพื่อให้เป็นการกระจาย และมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะที่เห็น ประโยชน์ของทางราชการ ๓. ส่งเจ้าหน้าที่อบรมความรู้ กฎหมายเกี่ยวกับการ จัดซื้อจัดจ้าง ๔. อบรมความรู้เกี่ยวกับการขัดกัน แห่ง ประโยชน์ หรือ ผลประโยชน์ทับ ๕. ประกาศนโยบายการไม่รับสินบนของ เจ้าหน้าที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒	๒.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำบุคลากรที่มี ความเชี่ยวชาญร่วมในการดำเนินงานกำหนด คุณสมบัติเกิดความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ๓. เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง และเรื่องเกี่ยวกับประเด็นการขัดกัน ที่เกิด จากผลประโยชน์ หรือ ผลประโยชน์ทับซ้อน ๔.ระดับความเสี่ยงลดลง สามารถควบคุมได้	
๒) การแต่งตั้ง กรรมการผู้ตรวจ รับพัสดุ	๓	๓	๙ (สูง)	๑. สร้างความตระหนักรู้และให้ความสำคัญ เกี่ยวกับการรับ การให้สินบน ปลุกจิตสำนึก กระตุ้นให้มีความละอาย ต่อการทุจริต และ สร้างค่านิยมสุจริตแก่บุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน จัดอบรมความรู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนให้ บุคลากร ๒. กำหนดบทลงโทษหากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการ เรียกรับ หรือได้รับสินบน ๓. การเชิญหรือแต่งตั้งกรรมการ ภายนอก ผู้มี คุณสมบัติเหมาะสม เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม	๑.เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีจิตสำนึกและตระหนักใน การป้องกันการทุจริต มีพฤติกรรมแสดงออกถึงการ ละอายต่อการทุจริตและการรับสินบน ปฏิเสธการ รับสินบนทุกรูปแบบ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อน จะได้หลีกเลี่ยงการรับ ผลประโยชน์โดยไม่ตั้งใจจากความไม่รู้ ๒. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและ ติดตามการ ทำงานอย่างใกล้ชิด มีการติดตามและกำชับให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบ อย่างเคร่งครัด	

เหตุการณ์ความ เสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ ผลกระทบ			วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานตามวิธีการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	หมายเหตุ
	L	I	RS			
				ในการร่วมตรวจรับพัสดุเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ๔.ประกาศนโยบายการไม่รับสินบน No Gift Policy ของเจ้าหน้าที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒	๓.ให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ออกรูขี้เหล็กการจัดซื้อจัดจ้าง บลจ.พิษจากการทุจริต จากการรับสินบน ๔. เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒ ปฏิบัติตามมาตรการส่งเสริม ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ๕.ระดับความเสี่ยงลดลง สามารถควบคุมได้	

L = โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)

I = ผลกระทบ (Impact)

RS = ระดับความเสี่ยง (Risk Score)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒